

Opdracht 1

Leerkrachtvaardigheden binnen informele ontmoetingen

Ook binnen dagelijkse informele ontmoetingen met ouders spelen leerkrachten een actieve professionele rol. Onderstaande opdracht helpt daar zicht op te krijgen en na te denken over de eigen invulling ervan.

1. Bedenk een reëel voorbeeld van een goed lopend contact tussen jou en een ouder. Leg het voorbeeld voor aan de andere leden van je groep. Geef aan waarom je vindt dat dit contact goed verloopt.
2. Bekijk samen *Schema 2: Leerkrachtvaardigheden binnen informele ontmoetingen*.

Leg je eigen voorbeelden van goede contacten met ouders naast schema 2. Herken je elementen uit het schema binnen die contacten met ouders? Welke (niet)? Voor een mogelijke concrete invulling van de vaardigheden in dit schema: zie (een deel van) *Voorbeeld d) 's Morgens in de klas (2)*. Dit voorbeeld bevat twee volledig uitgeschreven observaties van ontmoetingen tussen leerkracht en ouders én een analyse ervan aan de hand van schema 2.

Stel je dit gedrag tegenover alle ouders of niet? Waaraan kan dat liggen? Welke elementen zou je vanuit jouw professionaliteit kunnen invoeren? Wissel uit binnen je groepje.

3. Bekijk naast de eigen voorbeelden ook één of meerdere van de bij deze opdracht horende voorbeeldenreeksen. Wie de vergadering voorbereidde, selecteerde en/of kortte vooraf in voor de verschillende groepjes. Leg er schema 2 naast. Bedenk een mogelijk vervolg van enkele gesprekjes uit voorbeeldenreeks a), b) en/of c). Speel eventueel een aantal situaties en observeer.

Welk effect heeft een dergelijke omgang op ouders en op jezelf als leerkracht, denk je?

4. Wat leer je uit deze oefeningen voor je eigen informele contacten met ouders?

Werk samen 'proefperiodes' uit: een periode waarin je één of meer elementen uit schema 2 uitprobeert, bekijkt hoe ouders erop reageren en in samenspraak met anderen evalueert. De elementen die je uitprobeert, kunnen natuurlijk onderling verschillen. Stel voor in plenum.

Een leerkracht neemt zich voor om gedurende drie weken 's morgens zoveel mogelijk ouders te begroeten, al was het maar met een hoofdknikje. Ook wil ze gedurende die tijd elke ouder minstens éénmaal aanspreken en iets vertellen over de dag van het kind.

5. Spreek binnen het team af om een aantal informele ontmoetingen bij elkaar te observeren. Je kan hiervoor ook een begeleider aanspreken. Analyseer je observaties aan de hand van schema 2 of leg er de vragen uit *Hoofdstuk 2, Opdracht 1 Kijken naar de aanwezige diversiteit bij ouders* naast. *Voorbeeld d) 's Morgens in de klas (2)* beschrijft twee dergelijke ontmoetingsmomenten en analyseert ze aan de hand van schema 2. Naar analogie hiermee kan je ook je eigen observaties van naderbij bekijken.

Schema 2

Leerkrachtvaardigheden binnen informele ontmoetingen

Ook tijdens dagelijkse, eerder informele, ontmoetingen speelt de leerkracht een actieve rol in het verhogen van de deelname van ouders aan onderwijs. Deze rol komt tot uiting in drie vaardigheden: initiatief nemen, diversiteit benutten en interactie bevorderen.

Mogelijke invullingen ervan zijn:

Initiatief nemen

De leerkracht en/of school wachten niet af. Ze zetten zelf stappen en reageren snel en adequaat op vragen van ouders.

Met alle ouders contact leggen

Elke ouder begroeten.

Iedereen aanspreken, ook wie zich meer bescheiden opstelt.

(Natuurlijk moet je ook hier verschillen tussen ouders in acht nemen. Het is niet de bedoeling om mensen te bruuskeren. De leerkracht kan zijn/haar begroetingstijl aanpassen aan de specifieke ouder. Hoe dit in realiteit moet gebeuren leer je voornamelijk door het te doen.)

Snel en adequaat reageren op vragen van ouders. Indien dat niet onmiddellijk kan, er later steeds op terug komen.

Diversiteit benutten	Interactie bevorderen
<p>Omgaan met ouders als eerste opvoeders van de kinderen én als volwassenen met een eigen netwerk en interesses. Ouders en leerkrachten hebben een inbreng in het gesprek.</p> <p><u>Bij de ouders een brede waaier aan onderwerpen aansnijden</u></p> <p>Praten over onderwerpen die het belang van het <i>eigen</i> kind betreffen – zowel gunstige als minder gunstige zaken.</p> <p>Maar ook overstijgen: over de zorg voor <i>andere kinderen</i>, klas- en schoolaangelegenheden, over interesses van ouders en kinderen <i>buiten</i> de school: bijvoorbeeld verhuizen, actualiteit, persoonlijke interesses van de ouders, reizen, tv-programma's,...</p> <p><u>Contacten leggen in de persoonlijke sfeer</u></p> <p>Leerkrachten praten bijvoorbeeld ook over eigen kinderen, geven eigen indrukken mee, spreken mensen aan bij hun voornaam, gebruiken humor,...</p> <p>Binnen een gesprek aandacht hebben voor de <u>inbreng van de ouders</u></p> <p>Bij conflict of onduidelijkheid eerst vraag of opmerking van de ouder breed bekijken/bevragen. Pas daarna reageren/handelen.</p>	<p>Er is interactie tussen ouders en school en tussen ouders onderling.</p> <p><u>Ouders aanzetten tot samen praten en werken</u></p> <p>Zowel wat betreft ouders en leerkrachten als ouders onderling.</p> <p>Onderwerpen aanraken die meerdere ouders interesseren. Het <i>gemeenschappelijke</i> belang van ouders en school - het leren van de kinderen - op de voorgrond brengen. Belangen koppelen.</p>

Enkele voorbeelden bij opdracht 1

De voorbeelden zijn geordend per reeks. Elke reeks speelt zich af in een andere situatie. Deze situatie wordt vooraf geschetst.

A. 'S MORGENS IN DE KLAS (1)

Situatieschets: Ouders brengen hun kinderen tot in de klas. Ze hangen de jas van de kinderen aan de kapstok in de gang en komen de klas binnen: daar liggen manden voor de snacks, hangt de lijst met aanwezigheden die de ouders invullen. Het bureau van de leerkracht staat vlakbij de ingang. De leerkracht beweegt zich voortdurend tussen haar bureau en de kinderen die verspreid zitten over het lokaal. De kinderen zijn individueel of in kleine groepjes aan het werk.

Een moeder komt binnen. De leerkracht komt naar haar bureau gelopen aan de deur en zegt tot moeder en kind: 'Goedemorgen.' De moeder knikt naar de leerkracht. Een andere moeder komt binnen. Leerkracht zegt 'Goedemorgen, die T-shirt is dat voor...?' Moeder: 'Ja, hij begon te wenen. Hij wou per se 2 T-shirts.' Juf: 'Het eerste shirt is ingepakt, dat andere nog niet. Hij kan ze vanavond meenemen.' ...

Juf: 'Ik was zo geschrokken. Zo roepen en zo huilen. Ik dacht... In 't begin zeer stil.' Moeder: 'Ja, dat is altijd zo.' Juf: 'Ze is bang van konijnen.' Moeder: 'Ja, van alle dieren' en pakt haar dochter vast. Juf: 'Ik wist dat niet. We zijn nochtans in september naar de boerderij geweest...' Moeder: 'Ja, in groep is dat misschien achterwege gebleven.' Juf: 'Maar we zaten samen in een kring, dat was wel een klein konijn, zo'n dwergkonijntje' Moeder: 'Ja ik was al verbaasd. Ze had een paard eten gegeven. Ik dacht al...' Juf weer: ...

Leerkracht informeert naar onderzoek bij CLB: 'Hoe is het verlopen?' Moeder antwoordt: 'Hij wou zelf ook nog niet overgaan naar het eerste leerjaar. Hij wil niet onder vreemden, liever bij vriendjes.' Leerkracht: 'Ik versta dat wel.' Moeder: 'Hij heeft geweend dat hij niet wou, hij wou niet. ... Nu blijft hij nog een jaar in de kleuterschool. Hij moet nog niet leren schrijven. Dat is een opluchting voor hem.' Leerkracht: 'Ik zal nog eens luisteren wat hij erover zegt vandaag.' ...

Leerkracht tot moeder: 'Haar lippen zijn nu beter. Ze kunnen soms helemaal barsten en bloeden.' Moeder antwoordt: 'Ze heeft ze vanmorgen weer met de stift ingewreven.' Juf: 'Gisteren heeft ze helemaal alleen het versje opgezegd. Ze is echt opengebloeid tegen vorig jaar.' ...

Juf draait zich om naar de zandtafel: 'Niet te wild, hé Jeroen.' en vervolgt tot Bert (het jongetje ernaast): 'Je buurjongen is een echte kapoen.' De vader van Bert frons zijn wenkbrauwen. Juf ziet dat en zegt: 'Jeroen zit in de zandbak.' De vader van Bert lacht: 'Dat heeft hij van zijn vader!' Nu is het de juf die het niet begrijpt: 'Doet die dat ook?' De vader van Bert: 'Ja, die zit ook in bouw'. Juf: 'Ah,...

De moeder van Jos is binnengekomen. Ze geeft een foto van haar kind (voor vaderdag) aan de juf, gaat naar de kast en legt de snacks van haar zoon op de voorbestemde plaats. Juf kijkt naar de foto: 'Wel een mooie foto, hé' en toont de foto van Jos aan een andere moeder en vader in de klas. ...

Leerkracht kijkt naar Sandra: 'Wat een mooie paraplu heeft ze toch mee!' (Sandra pronkt met een duidelijk nieuwe rode paraplu – de hemel is echter stralend blauw) Moeder: 'Dat was ook één en ander thuis, ze moest en ze zou die paraplu meenemen. Ze heeft hem gekregen voor Sint Maarten.' Leerkracht: 'Oh, Sint Maarten! Ik heb onlangs een uitzending gehoord over Sint Maarten. Ben jij ook van Aalst? Welke liedjes zongen jullie? Waren dat liedjes speciaal voor Sint Maarten?' Moeder: 'Nee, eigenlijk waren dat klaasliedjes die we aanpasten' ...

B. DE SCHOOL IS UIT

Situatieschets: De school is uit. Ouders staan op de speelplaats de kinderen op te wachten. Leerkrachten en kinderen komen het plein opgelopen. Leerkrachten stappen naar de ouders en maken een praatje over de kinderen, over wat ze vandaag gedaan hebben in de klas, over het weer,...

Leerkracht: 'Hallo!' Vader : 'Dag.' Leerkracht zegt: 'Johnny is vandaag zijn tand kwijtgeraakt. Hij beet in zijn appel en ik zag dat hij bloedde. Hij is dan naar het toilet gegaan en kwam terug met zijn tand (toont hoe Johnny met zijn tand tussen duim en wijsvinger aankwam).' Vader lacht: 'Ja, die tand zat al een tijdje los. Hij zal blij zijn. Hij had er al een tijd last van.' ...

De leerkracht gaat naar een moeder: 'Die film voor morgen is dat goed?' Moeder: 'Ja, dat doe ik.' ...

Leerkracht: 'Mag ik iets vragen? Jullie wonen toch in de Xstraat, hé? Lopen jullie langs de Ystraat?' Vader: 'Ja, dat kan.' Leerkracht: 'Zou je soms een boodschap kunnen meenemen voor de ouders van Imad? Hij was vandaag ziek.' ...

Vader tot leerkracht: 'En hoe zit het? Ben je nu al verhuisd?' ...

Leerkracht tot vader: 'Hij vertelde dat hij nu bij de provinciale afdeling gaat spelen.' Vader: 'Ja, voetbal en hij zijn ...'

Moeder tot leerkracht: 'Hoe gaat het nu eigenlijk met haar (doet teken naar haar dochter)? Komen zij en Francien al wat beter overeen?' ...

Een moeder staat een broodje te eten. Er komt een wesp op af. Een vader vlakbij probeert het beest te ontwijken: 'Ik moet er niet van weten. Ben deze vakantie op weg naar Turkije gestoken. Terwijl ik aan het stuur zat op de autostrade ...'

C. OP EEN SCHOOLFEEST

Situatieschets: Op een schoolfeest daagt de familie op van een meisje van je klas dat meestal alleen naar school komt. Wat doe je?

D. 'S MORGENS IN DE KLAS (2)

Situatieschets: Twee volledige observaties van het eerste half uur van een schooldag: het moment waarop ouders hun kind naar de klas brengen en leerkracht en ouders elkaar ontmoeten. Het gaat om een kleuterklas. De leeftijd van de kinderen varieert van 2,5 jaar tot 4 jaar.

Daarna volgt een analyse van deze observaties aan de hand van *Schema 2: Leerkrachtvaardigheden binnen informele ontmoetingen*.

1 Observatie 1

2 8u30. Ik (moeder-observator) kom toe met mijn dochter Ceciel. Juf Els staat te praten met een
3 moeder. Ze spreekt me onmiddellijk aan. 'Dag Ceciel, dag (mijn voornaam), vind je dat geen
4 mooie broek?' en wijst naar de broek van de moeder.' Deze reageert: 'Dat komt uit een winkel
5 in de Kerkstraat.' Ik geef non-verbaal mijn bewondering aan. De juf zegt: 'Dat zou mij niet staan.
6 Ik ben veel te dik daarvoor en daarbij ik ben het niet meer gewoon.'

7 De kinderen van de opvang komen naar binnen. Juf Els komt ook binnen. Ze praat met de
8 kinderen die zich verspreiden: de meesten gaan naar de zandtafel. Sommigen gaan aan een
9 tafel bij de deur tekenen. Ik zit in de gang recht tegenover de deur. Vader 1 komt binnen met
10 huilend zoontje. Juf is nog bezig met de kinderen. Zoontje hangt aan vader 1 en huilt nog een
11 beetje. Juf: 'Wat is er?' Vader: 'Hij wil niet.' Juf tot vader en zoon: 'Oh, ik wil ook niet altijd, maar
12 ik moet wel.' Tot vader 1: 'Er is geen melkbedeling vandaag. De zuivel is uit de handel genomen.'
13 Vader legt koek, drankje en fruit van kind op de kast en schrijft er de naam van het kind op. Ik
14 zoek een andere plaats en ga in de klas aan de tafel zitten bij de deur. Daar zitten ook enkele
15 kinderen. Juf gaat naar de kinderen rond de zandtafel. Ze komt terug naar de deur. Moeder 2 is
16 binnengekomen. Moeder 2 geeft een foto af (voor vaderdag). Moeder 2 gaat ook naar de kast en
17 legt de snacks van haar zoon op de voorbestemde plaats. Ze schrijft er de naam op van haar
18 zoon. Juf kijkt naar de foto 'Wel een mooie foto, hé' en toont de foto van kind 2 aan vader 1 en
19 aan mij. Juf zegt tot vader 1 en huilend zoontje: 'En volgende week gaan we naar de zee: naar de
20 vissen kijken en we gaan ook met de boot varen. 't Is toch een flinke jongen.' Vader 1 verlaat de
21 klas.

22 De juf richt zich tot de kinderen: 'Julie kunnen met de puzzels spelen of tekenen.' Enkele
23 kinderen doen dat en komen aan de tafel zitten waar ik zit. Juf ordent de foto's voor vaderdag
24 en steekt ze in de houder die de kinderen gemaakt hebben. Ondertussen praat ze tot moeder 2
25 over de foto van haar zoontje 2: 'Kijk Jeroen, zo leuk! Da's een echt knolletje hé.' en gaat naar
26 Jeroen zelf aan de zandtafel: 'Jeroen, kijk eens naar je foto: waar was je toen?' Jeroen antwoordt:
27 'Aan zee.'

28 Moeder 3 komt binnen. Juf komt naar haar bureau aan de deur gelopen en zegt tot moeder 3 en
29 kind: 'Goedemorgen.' De moeder knikt naar juf. Moeder 4 komt binnen. Juf zegt 'Goedemorgen.'
30 en tot moeder 2 die de klas verlaat 'Saluutjes hé, tot morgen.' Ze loopt mee naar deur en vraagt
31 'Blijft hij eten? Komt hij vanmiddag?' Moeder 2 zegt van niet en loopt de gang door. Moeder 3
32 toont de foto van haar dochter (meisje 3 plukt bloemen). Juf: 'Oh, wat mooi net een prinsesje.'
33 Moeder 3: 'Ja dat doet ze elke dag, bloemen plukken' De foto wordt in de houder gezet door de
34 juf. Moeder 4 arriveert en spreekt de juf aan: 'Mag ik zo betalen?' Juf: 'Kan je passen?' De moeder
35 4 betaalt en loopt naar de kast voor de snacks. Juf stopt het geld weg. Moeder 4 gaat weg. De juf
36 kijkt op 'Saluutjes, hé.' Moeder 4 blijft staan en ziet een aantal tekeningen liggen van de
37 kinderen. 'Ik heb de tekening van vorig jaar laten inkaderen. 't Is heel schoon.' Juf: 'Wat voor een
38 kader?' Moeder 4: 'In hetzelfde groen als de tekening'. Juf: 'Heeft dat veel gekost? Moeder: 'Ja ...
39 (ik kan het niet verstaan)' Juf: 'Waar heb je dat laten doen, bij (naam van een winkel)? X heeft
40 dat ook gedaan, in 't geel. Dat was ook zo mooi. De meeste laten die grote tekeningen inkaderen.'
41 Moeder 4: 'Bij mijn oudste dochter heb ik dat niet gedaan. Nu is dat niet meer mogelijk. Je kan
42 ze dat moeilijk als ze ouder zijn nog laten maken' Juf: 'Ja, nu doen ze nog alles dooreen' Moeder
43 4: 'Hij (bedoeld wordt zoontje) heeft nu geplakt en veel mauve gebruikt.' Juf 'Mauve, geel, rood,

44 't Kan allemaal.' Moeder 4 gaat weg. Juf: 'Saluutjes'.

45 Moeder 5 komt onmiddellijk daarna binnen. Juf tot moeder 5: 'De moeder van Linde (meisje uit
 46 de klas met meningokokkenbesmetting. De hele school is in de loop van vorige week ontsmet
 47 en alle kinderen hebben preventief medicatie genomen) heeft gebeld, ze is beter en komt
 48 volgende week weer naar school. Maar ja dan gaan we de eerste dag reeds naar zee!' Moeder
 49 5: 'Dat kan toch geen kwaad.' Juf: 'Ja maar ze is nog doodop en slaapt nog zoveel van de
 50 medicatie.' Moeder 3 haakt erop in: 'Maaïke gaat niet mee naar zee. Ze is zo moe ze slaapt elke
 51 middag.' Juf: 'Mathias komt ook niet mee.' Moeder 5 tot haar dochter: 'Maar Sandra gaat mee,
 52 hé' Juf kijkt naar Sandra: 'Wat een mooie schoentjes heb jij aan.' (Sandra draagt knalgele
 53 sportschoenen) Moeder 5: 'Dat zijn eigenlijk schoenen voor thuis, maar ze wil ze zelf aan doen.'
 54 Juf: 'Precies citroenvoetjes.' Sandra loopt naar de andere kinderen aan de zandtafel. Juf en
 55 moeder 5 kijken haar na. Juf: 'Dat is goed zo hé, met haar haar zo' en lachend naar de moeder
 56 'Zo met haar poep draaien!' Moeder 5: 'Ik wil haar dat niet aandoen, maar ja!' Juf: 'Da's toch leuk
 57 nu reeds een eigen gedacht.' Moeder 5: 'Maar niet teveel!' Moeder 5 gaat naar buiten. Juf:
 58 'Mama, tot morgen, saluutjes'. De juf gaat naar de kinderen aan de zandtafel. 'Wat spelen jullie
 59 flink, willen jullie nog een beetje water?' 'Ja!' roepen enkele kinderen. Eén kind: 'We maken
 60 spaghetti!' Juf: 'Ja, maar dan spaghetti zonder eitjes (tijdens de 'dioxinecrisis')' tot mij en
 61 moeder 3 die aan de tafel waar ik zit bij haar tekenende dochter staat. 'Camiel (de echtgenoot
 62 van de Juf) heeft pasta gevonden zonder eieren erin, uit Italië, maar we eten ook vaak bruine
 63 spaghetti en bruine rijst' Juf haalt een tas boven en richt zich tot de kinderen. 'Kijk eens dat heeft
 64 Tom gemaakt voor Linde. Heb jij een cadeautje voor Linde?' Een kind vraagt aan juf om haar foto,
 65 juf reageert niet. 'Heb jij dat zelf gemaakt, wat zit erin, weet je het niet?' Terwijl de juf bezig is
 66 met de kinderen gaat moeder 3 zachtjes naar de deur. Wanneer moeder 3 aan de deur is draait
 67 juf zich om: 'Saluutjes, hé, blijft Maaïke eten?' Moeder 3 zegt van niet en verlaat de klas.

68 Vader 6 komt binnen. Hij ziet me zitten en begroet eerst mij met een hoofdknik. Juf: 'Goedemorgen.'
 69 Vader 6: 'Dag' Juf zegt: 'Dag, Rachid' en gaat terug naar de andere kinderen. Vader 6 legt de
 70 snacks voor zijn zoon klaar. Hij geeft Rachid een omslag en duwt zijn zontje in de richting van
 71 de juf. Juf neemt ze aan: 'Ah, de fotootjes.' en haalt de foto uit de omslag. 'Oei, is die niet te
 72 klein? Ja misschien is de foto te klein, of... ik zal er wel mijn plan mee trekken.' Vader 6 wil erop
 73 ingaan en naar de foto kijken, maar juf trekt lachend de foto weg uit zijn blikveld. 'Nee, je mag
 74 niet kijken: het is een verrassing voor papa!' Vader 6 lacht. Hij zegt goedendag en wil gaan. Juf:
 75 'Saluutjes, ik neem ook de centjes eruit. Jij gaat wel mee naar zee, hé Rachid.' Vader 6 antwoordt:
 76 'Ja.' Juf gaat door: 'Ja, nu is het beter: de bus komt ons ophalen. Vorig jaar moesten we te voet
 77 naar het station en het regende pijpenstelen.' Vader 6: 'Ja.' Hij groet Rachid en gaat weg.

78 Vader 7 komt binnen. 'Kijk een nieuwe juf.' zegt hij wanneer hij me ziet zitten. De juf groet hem
 79 'Goedemorgen, er is geen melkbedeling vandaag. De zuivel is uit de handel genomen.' Mijn
 80 dochter komt naar meisje 7 toegelopen en omarmt haar: 'Wil jij bij mij, Louise?'. Vader 7 lacht
 81 naar mij (mijn dochter omhelst de zijne en zijn tweede dochter heeft dezelfde naam als mijn
 82 dochter). Juf: 'Amaai, van in 't begin (Louise is nog maar anderhalve maand op school) en zo'n
 83 succes. Ze moet in de politiek gaan: ze zal veel voorkeurstemmen krijgen. Een post dat ik krijg
 84 met die verkiezingen, allemaal op naam en zonder postzegel, nu weer van Geert Versnick.' Ik
 85 repliceer: 'Ja, ik ook vooral van de VLD.' Vader 7: 'De VLD is zeer actief deze keer.' Juf: 'Ik zag Willy
 86 De Clerck (VLD- politicus) uit de Veritas (een winkel met naaigerei) komen dit weekend en ik
 87 dacht wat zielig: op zijn leeftijd nog in de Veritas moeten gaan handjes geven!' 't Zal vandoen
 88 zijn zeker?' Vader 7: 'Ja, zeker, hij zit reeds lang in Europa.' Juf: 'En hij zei nog tegen mij: hier op
 89 de derde plaats!' Een andere juf komt binnen en spreekt juf Els aan: 'Het geld van Sabien voor
 90 zee'. Vader 7 neemt afscheid: 'Tot ziens.' Juf is aan het schrijven, ze kijkt niet op maar zegt:
 91 'Saluutjes, tot morgen.'

92 Vader 8 komt erin en zegt: 'Goedemorgen.' Juf: 'Dag, Bart.' en tot de vader: 'Er is geen melk
 93 vandaag.' Vader 8: 'Oh.' Juf: 'Ik zal hem zijn eigen chocomelk geven.' Vader 8: 'Da's voor de EEG
 94 dat ze dat doen: om de export veilig te stellen.' Juf draait zich om naar de zandtafel: 'Niet te
 95 wild, hé.' en vervolgt tot kind van vader 8: 'Je buurjongen is een echte kapoen.' Vader 8 frons
 96 zijn wenkbrauwen. Juf ziet dat en zegt: 'Jeroen zit in de zandbak.' Vader 8 lacht: 'Dat heeft hij van

97 zijn vader!' Nu is het de juf die het niet begrijpt: 'Doet die dat ook?' Vader 8: 'Ja, die zit ook in
98 bouw'. Juf: 'Ah, Bart heeft al betaald, hé?' Vader 8: 'Ja.' en gaat weg. Juf: 'Dag, hé.'

99 Even geen ouders meer: het is nu 8u55. Juf gaat naar de kinderen die zitten te puzzelen: 'Julie
100 doen dat al goed hoor.' en tot mij 'Het zijn nochtans geen gemakkelijke puzzels.' Dan begint de
101 juf tegen mij over mijn dochter Ceciel: 'Ze kan al zo mooi praten.' 'Wat heb je getekend bij
102 Louise, Ceciel? Louise heeft ook een zusje. Hoe noemt je zusje?' Louise antwoordt 'Ceciel' en
103 kijkt in de richting van 'mijn' Ceciel. Juf vervolgt tegen mij: 'Het is niet echt Ceciel, het is "Cecile"
104 op zijn Frans uitgesproken.' Ze vertelt me dat het niet zo druk is deze morgen. Ik vraag tot
105 wanneer de ouders eigenlijk binnen lopen. 'Tot ongeveer 5 na negen, 10 na negen, maar vroeger
106 was het niet te doen: dan kon ik soms maar beginnen om half tien, dat was heel laat, het waren
107 ook steeds dezelfde ouders die zo laat kwamen, nu is dat verbeterd. Er waren er ook een drietal
108 die hier dan gewoon op de tafel gingen zitten en een praatje maakten. Ik kon me dan ook niet
109 met de kinderen bezighouden, nu ook niet eigenlijk, maar ja ze worden er wel zelfstandig van.'
110 Ik antwoord: 'Het lijkt inderdaad geen probleem.' en wijs naar Cassandra (4 jr.) en een ander
111 meisje (3 jr.) die de bezem en het vuilblik dat ze gehaald hadden om onder de zandtafel te
112 vegen, komen terug zetten. Verder vindt de juf geld ontvangen en zo zoals vandaag voor de
113 schoolreis eigenlijk niet zo leuk. Ik repliceer dat ik ook nog steeds moet betalen en of ze kan
114 teruggeven. 'Oh, doe dat morgen maar'.

115 Het is negen uur, ik wil beginnen opruimen, maar daar komt vader 9 binnen. Juf: 'Dag, Zara en
116 papa, er is geen melk vandaag. De viswinkels draaien goed, alle rekken met vis in de
117 grootwarenhuizen zijn leeg.' Vader 9 antwoordt (ik kan het niet verstaan). Dan komt vader 10
118 binnenstappen. Juf: 'Dag, Kaat, dag papa.' Vader 10 zegt: 'Het is zo druk vanmorgen.' Juf antwoordt:
119 'Ik vind het net niet druk, het is zo rustig.' en tot vader 9: 'Jij hebt al betaald, dank u wel.' en tot
120 vader 9 en 10 samen 'Hopelijk is het volgende week ook zo'n weer als vorige week.' Vader 10
121 tot vader 9: 'Zijt ge al met de moto weg geweest?' Vader 10: 'Nee, die staat buiten op te laden.
122 Van de eerste keer dat het goed weer is, ben ik weg.' Beiden gaan pratend naar buiten. Juf
123 reageert niet.

124 (Groot?)vader 11 arriveert met zijn kleindochter. Juf: 'Dag.' Grootvader 11 vraagt hoe het met de
125 zieke gaat. Juf zegt: 'Al veel beter, maar dat gaat nog een staartje krijgen. We hadden een
126 heleboel dingen niet moeten doen (praktisch de hele school is ontsmet, en alle kinderen kregen
127 preventief medicijnen van de eigen huisarts op aanraden van de school). Ze waren niet tevreden
128 in het ziekenhuis: ze kregen zoveel telefoons dat ze hun werk niet meer konden doen.' Grootvader
129 11 meent: 'Ik heb de dokter opgebeld en na een halfuur was hij daar.' Juf meent: 'Het is eigenlijk
130 de verantwoordelijkheid van de stad (het gaat hier om een stedelijke school) om één dokter te
131 sturen en iedereen te informeren. De directrice heeft alles gedaan wat ze moest, maar wat die
132 te horen heeft gekregen!'. Grootvader 11 haakt erop in: 'Het is aan de stad om voorlichting te
133 geven, en dan nu met die dioxine. We mogen toch nog iets eten.' Juf zegt: 'Ha ja groente.' en
134 richt zich tot kind 11: 'Hoe was het in Gersney?' en tot mij: 'Deze middag wordt er vegetarisch
135 gegeten op school.' Ik steek al schrijvend mijn duim in de hoogte ter goedkeuring. Juf gaat in één
136 adem door tot het kind: 'Hoe was het bij tante?' Ondertussen komt moeder 12 binnen en zegt:
137 'Goedemorgen.' 'Goedemorgen.' zegt de juf en kijkt de moeder 12 even aan. Grootvader 11
138 reageert op de eerste vraag van de juf: 'Was nogal koud daar'. Juf antwoordt: 'Ja, vorig jaar in
139 Tessel was dat ook zo: op een eiland is er meer wind. Kindjes gaan jullie opruimen?' Kind 12 komt
140 iets afgeven. Juf: 'Is dat voor mij, Johan? Er is geen melk meer hé papa. Gisteren was ze nog goed
141 en vandaag niet meer.' Ze begint een liedje te zingen om de kinderen duidelijk te maken dat de
142 speeltijd voorbij is. Grootvader 11: 'Allez, geen melk meer.' Juf: 'Saluutjes, hé.' Ouders af, juf
143 gaat naar de kinderen. Op het moment dat ik wil vertrekken draait juf zich om en stuurt mijn
144 dochter op me af om me nog een kus te geven.

145 **Observatie 2**

146 8u30. Kinderen van de voorschoolse opvang en juf Els zijn al binnen. Er zijn geen ouders. Twee
147 kinderen 'lezen' in 'Tiny op de boerderij'. Het boekje werd meegebracht door één van de twee
148 kinderen. Juf Els gaat kijken en vraagt of ze ook 'Tiny aan zee' hebben thuis. Dan tot mij: 'Ik heb

149 ook zoveel oude Tiny-boekjes, die liggen nu op de kamer van mijn dochter (15 jr.). Ik kon daar bij
150 wegdromen. Tiny die mocht alles van thuis en ik niet. Ze mocht alleen thuis blijven, gaan
151 logeren,... Ik zat daar dan bij weg te dromen.' Ondertussen zet ze de klas in orde: stoelen van de
152 tafels nemen. 'Deze namiddag is er kinderverdeling.' Ik vraag wat dat is. 'De kinderen worden
153 verdeeld over de klassen. Welke kinderen gaan naar de bovenbouw (De school heeft geen
154 klassieke jaarklassen, maar een boven- en onderbouw. De kinderen zitten dus twee jaar bij
155 dezelfde juf met wisselend oudere of jongere kinderen.) en bij wie, die bij die juf en die bij die,
156 .. Ook de peuters moeten verdeeld worden over de onderbouw. Dat is soms een hele poespas:
157 soms die kinderen beter niet samen, ... dat geeft soms spanningen.' 'Tussen de collega's?' vraag
158 ik. 'Ah ja maar het is het einde van het jaar en iedereen is moe. Dat is normaal dat er al eens
159 discussies zijn. Pas op dat wordt altijd goed opgelost.' Ze praat met de kinderen: vier kinderen
160 gaan een spelletje spelen (domino) aan de tafel waar ik zit. De juf gaat met een gieter water
161 naar de zandtafel: om vijvertjes te maken voor de kinderen daar.

162 Een kinderverzorgster komt binnen: 'Dag Els, Sabientje heeft een brooddoos mee daar zit alles
163 in.' Juf tot Sabien: 'Dag Sabien heb je een nieuwe brooddoos? Van wie heb je die gekregen?'
164 Sabien antwoordt: 'Van meme' Juf: 'En wie staat erop?' Sabien somt op: 'Tinky Winky, Laalaa en
165 Poo'. Juf: 'En wie zijn dat?' Sabien: 'Teletubbies' De juf gaat naar de kinderen die domino spelen.
166 Ze laat hen de spelregels herhalen,...

167 Daar komt grootvader 1 binnen. 'Goedemorgen.' zegt hij. 'Goedemorgen.' antwoordt zij en staat
168 op van de tafel. Beiden gaan naar de kast met snacks. 'Ze heeft een beetje te veel.' 'Oh, te veel.'
169 reageert grootvader 1 en neemt een koekje terug. 'Dat wordt nogal een dag, hé Cinthe! Ze zal
170 wel moe zijn.' 'Ze is nu nog moe. De reis hangt er nog in.' zegt grootvader 1 en neemt afscheid:
171 'Salu, tot vanmiddag.' Juf: 'Ja salu, ga je vragen aan je zoon voor het oudercontact?' 'Welk uur?'
172 'Zeven uur, half acht.' stelt juf voor. Grootvader 1 gaat erop in: 'Ja vorig jaar waren ze te laat. Ik
173 heb het gisteren gevraagd, maar ze konden nog niets zeggen.' 'Saluutjes.' zegt juf. Grootvader
174 1 verdwijnt de gang in.

175 Cinthe staat me aan te kijken. Juf gaat naast haar staan en spreekt tot mij. 'Cinthe is naar
176 Gersney geweest' Ik zeg dat ik dat niet ken. Juf beschrijft de ligging en geeft wat meer specifieke
177 uitleg over het eiland (want dat blijkt het te zijn). 'Dat is zoiets als Monaco. Je moet genoeg geld
178 hebben om daar te kunnen gaan wonen. Cinthe heeft daar een oom wonen, hé Cintheke? Hij is
180 daar veearts, want daar zijn alleen schapen. Een huis kost daar zeker 5 miljoen en da's dan maar
181 klein hoor!' Ondertussen is ze bezig met de kinderen die domino spelen. Eén van de kinderen
182 (mijn dochter) hangt tegen haar aan. 'Dat is toch zo'n floddertje' Ik sla mijn ogen ten hemel ter
183 bevestiging. Juf vertelt: 'Onlangs zei Sandra mij: "ik ben zo verliefd op jou dat ik bijna doodga."
184 Ik begreep het eerst niet, maar waarschijnlijk bedoelt ze "ik zie je doodgraag." Je zou dat
185 allemaal moeten opschrijven. En een ander kindje zei: "Mijn mama heeft twee theelepeltjes"
186 wou ze zeggen ...' en raakt haar eigen tepels aan.

187 Moeder 2 komt binnen terwijl juf nog dat laatste tegen mij zegt: 'Goedemorgen.' Juf antwoordt:
188 'Goedemorgen, dag Bartje. Gisteren was er geen melk. Ik heb hem een beetje water gegeven.
189 Er is nog steeds geen.' Moeder 2 antwoordt iets dat ik niet kan verstaan. Ze staat met haar rug
190 naar mij en ondertussen spelen de kinderen naast mij eerder geanimeerd domino. Juf praat
191 gelukkig luider dan de moeder: 'En het strafste. D'r is een kippenboer die de kippen in België
192 opkocht, er een Frans label op plakte en ze verkocht in Parijs. Aan lage prijzen: in promotie. En
193 zo hebben ze het ontdekt: hoe kan dat nu zo'n lage prijzen? Het waren Belgische kippen en geen
194 Franse. 't Was toch eigenlijk niet slim, hé om dat aan zo'n lage prijs te verkopen. Dat valt op.'
195 Moeder 2 gaat door op de melk. 'Boter is er niet, maar wel zuivel.' 'Wat doen ze dan met het
196 eten?' vraagt juf zich af. 'Er is heel veel... (weer niet te verstaan) ... Ze zijn op een ander
197 onderwerp over gestapt. Juf zegt: 'Niels doet veel in zijn broek, daar speelt hij veel mee.
198 Misschien is hij daar mee bezig. Hij plaste onlangs op de speelplaats.' Moeder 2: 'Ja maar bij mij
199 thuis in de planten in de living.' Juf zegt: 'Ja in de tuin: mannen doen dat ook wel eens, misschien
200 ziet hij dat.' Moeder 2: 'Maar in de living!' Juf denkt: 'Hij is ermee bezig: hij speelt veel met Willy,
201 die doet veel in zijn broek, onlangs nog op de bank in de speelhoek.'

202 Juf Linsey staat in de deuropening. Juf Els ziet haar: 'Kom maar binnen' en tot de kinderen: 'Wie
203 gaat er mee met juf Linsey?' Vader 3 komt naar binnen. 'Goedemorgen.' zegt hij. 'Goedemor-
204 gen.' zegt juf Els. 'Heb je al veel kinderen, Linsey? Nee? Wie gaat er nog mee?' Een aantal
205 kinderen lopen naar juf Linsey. Ze verlaten de klas. Juf gaat naar vader 3: ze becommentarieert
206 de snacks die hij meebracht. 'Het is woensdagnamiddag. Dan moeten de kinderen niet veel
207 meebrengen; één sapje en één stukje voor 's morgens. Is maar één keer school. Louise heeft
208 gisteren geen fruit gegeten. Ze vond de nectarines niet lekker. Ik vroeg aan de andere kinderen
209 wie dat wel lustte en Cecieleke (met een blik naar mij) heeft het opgegeten, na haar meloen
210 heeft ze nog een nectarine gegeten.' Vader 3 kijkt naar mij en vervolgt tegen juf: 'Ik vroeg haar
211 gisteren 'Was het lekker?' en ze zei tegen mij 'Ja.' Juf antwoordt: 'Het is ook een echt muisje. Ze
212 eet maar 2 koekjes en de melk krijgt ze op... (ik versta het weer niet meer: een rumoerig
213 spelletje domino naast mij en vader 3 en juf een eindje verwijderd.) 'Mag ik me verzetten?'
214 vraag ik de juf en wijs naar haar bureau 'Ja, natuurlijk' Ze brengt me mijn hoedje 'Hier, je hoedje'
215 en vervolgens nog mijn jas. 'Nou dankjewel.' zeg ik. 'Wil je nog een kopje koffie? Heb je al koffie
216 gehad?' vraagt ze. Ik antwoord al lachend 'Hm dat zou smaken.' Juf reageert met een ernstig
217 gezicht: 'Er is nog koffie in de keuken, zal ik je een kopje halen?' 'Nee, nee dat is echt niet nodig,
218 dank je.'

219 Ondertussen kwam vader 4 binnen: 'Goedemorgen, juffrouw Els' 'Goedemorgen.' Vader 4: 'Oh ze
220 valt.' Er is iets gebeurd met Louise (dochter 3). Ik kan niet zien wat. Louise begint te huilen.
221 Vader 3 neemt zijn huilende dochter in zijn armen. Juf berispt Cassandra (een ander kindje). 'Je
222 mag dat niet doen.' Vader 4 komt tussen. 'Het was een ongeluk.' Juf: 'Nee, ze willen haar altijd
223 opheffen. 't is zo'n popje.' Tot vader 4: 'Ze blijft eten, hé Koen? En de zee is in orde en de boot:
224 alles is betaald.' Vader 4 staan ondertussen reeds in de gang: 'En ook het weer!' Juf heeft nu
225 Louise in haar armen. 'Ze zijn allemaal zo zot van haar.' Vader 3 kust zijn dochter Louise. Juf tot
226 Louise: 'Vrijdag is het feest. Dan kan je op de molen en het springkasteel, ... Dat is soms zo
227 gevaarlijk.' Vader 3 zegt: 'Ze is voorzichtig.' Juf: 'Ik ken iemand op de Gentse Feesten, die is eruit
228 gevallen, zijn arm gebroken.'

229 Moeder 5 is daar. Juf: 'Dag Leonneke, ben je ziek geweest? Of had je gisteren een snipperdag?'
230 Vader 3 verdwijnt ondertussen. Moeder 5: 'Hij was niet goed.' Juf: 'Het zijn sapjes nu, er is geen
231 melk.' Juf en moeder 5 zeggen tegelijk: 'Hij drinkt toch geen melk.' Moeder 5: 'Leuk idee, die
232 tasjes voor vaderdag.' Juf: 'Ik loop veel in de stad, ideeën opdoen. Maar ik zie dat er schimmel
233 opkomt.' Juf toont een bepaald knutselwerk in klei voor vaderdag aan moeder 5. Moeder 5 gaat
234 naar de gang, naast de deur hangt een lijst waarop de ouders de schoolmaaltijden voor de week
235 kunnen invullen voor hun kind. 'Mag ik een pen nemen? Of nee er hangt er één. Hij is vorige
236 week maar één keer geweest.' Juf: 'Maar ze (bedoeld worden de kinderverzorgsters die met de
237 kinderen eten) houden dat bij.' en tot vader 6 en zoon 6: 'Hallo dag Harryke.' Weer tot moeder
238 5: 'Dat wordt afgetrokken.' Tot vader 7 (Waar komt die nu vandaan? Ik kan het niet meer
239 volgen). 'Jeroen uw zoon is een knappe. Hij kan al een mannetje tekenen. Wist jij dat?' Vader 7:
240 'Nee.' Juf vraagt aan moeder 5 in de gang: 'Blijft hij eten?' Moeder 5 'Hij blijft eten, ja.' Juf
241 vervolgt haar verhaal tegen vader 7: 'Hij tekende gisteren een papa. Maar die had geen armpjes.
242 Ik zeg: "Papa kan niets vastpakken.' En hij heeft ze erbij getekend.' Juf spreekt nu tot de
243 kinderen: 'Stil zijn, ik kan de papa niet verstaan.' Ik heb het ook moeilijk om alles nog te
244 verstaan. Juf aan vader 7: 'Zou zijn mama er soms mee bezig zijn?' Vader 7: 'Zoveel is hij daar
245 niet.' Juf: 'Ze heeft toch in het onderwijs gestaan.' Nu tegen vier kinderen die wat verderop staan
246 te draaien en te dansen: dat ze rustig moeten zijn. Vader 7 tot zijn zoon: 'Kom rap nog eens naar
247 het toilet.' Juf: 'Gaat hij nog eens plassen?' Vader 7 en zoon verlaten de klas.

248 Vader 8 kruist hen bij het naar binnen komen. 'Goedemorgen, twee juffrouwen vandaag.' zegt
249 hij wanneer hij me ziet schrijven. 'Alleen maar schrijfjuffrouw.' zeg ik. Juf: 'Dag Timothy.
250 Goedemorgen.' Timothy rekt zich uit. Juf: 'Nog moe?' Juf richt zich tot mij en vader 8: 'Flinke
251 kindjes volgend jaar; ze kunnen nu al kopvoeters tekenen. Ik zie dat dat elk jaar vroeger gaat.
252 Zeker omdat ze zoveel figuratieve dingen zien?' Ik gebaar dat ik het niet weet. Juf gaat verder
253 met vader 8 over het onderwerp. Ik versta er niet veel van. Vader 8 eindigt met '... maar dan
254 toch primitieve kunst.' 'Het is dan toch dat.' zegt juf. Vader 9 en moeder 10 komen tegelijkertijd

255 binnen. Vader 9 neemt mijn pennenhouder van het bureau en vraagt 'Is dit een stift?' Hij zoekt
256 een stift om de naam van zijn kind op een brikje sap te schrijven. Al schrijvend geef ik hem een
257 balpen. Ondertussen kijkt hij naar de juf, die hem aanspreekt: 'Dat was nogal een heksenketel
258 vanmorgen. We zaten achter jouw camionette, aan dat kruispunt.' Moeder 10 is ondertussen
259 naar de kast met de snacks gelopen. Vader 7 is na het plassen weer verschenen in de gang. Hij
260 neemt al zwaaiend afscheid van zoon en juf. Maar juf vindt het niet voldoende en spoort zoon 7
261 aan om voor het raam in de refter te gaan staan en naar zijn vader te zwaaien. Juf is daarbij in
262 de deuropening gaan staan. Bovenaan de deur hangen ijzerdraadjes met pluimpjes aan. Wanneer
263 ze in haar gezicht hangen zegt ze op een geërgerde toon: 'Oh die pluimpjes.' tegen vader 8, die
264 de maaltijdlijst aan het invullen is, en plooit één draad omhoog. Vader 8 lacht erom (denkt hij
265 weer aan primitieve kunst?). Moeder 10 nadert de uitgang waar juf staat. Juf zegt: 'Goedemorgen,
266 saluutjes, hé. Blijft hij eten? Vorige week was ik zo geaffronteerd, ik heb hem nog een koek
267 gegeven.' Vader 9 begint tegen de juf weer over de verkeerssituatie vanmorgen. 'Het is daar
268 wat aan dat kruispunt om over te steken, daar aan de leien. Da's zodanig pure routine dat ik
269 verkeerd ben gereden.' Juf herkent blijkbaar het probleem: 'Ja dat heeft Camiel (haar echtgenoot)
270 ook eens gehad. Zo'n routine dat eens drie keer verkeerd is gereden na elkaar. Als dat zo
271 verandert. Hoe is dat nu, heb je al iets moeten beslissen?' Vader 9 antwoordt iets. Ik kan er geen
272 touw aan vastknopen. (noch inhoudelijk te begrijpen noch verstaanbaar.) Juf weer: 'Omdat je zei
273 van... op de Binnenlei.' Vader 9: 'Nee ik weet het nog niet.' Juf: 'Je zal veel taartjes moeten
274 bakken, en nu mag je niet.' Vader 9: 'Ja, dat komt er nog bij. Met 10 miljoen kom je er niet. Huis
275 is 10 miljoen, de bakkerij 10 miljoen. Da's 20 miljoen om te beginnen.' Hij gaat weg. Van zodra
276 hij weg is legt juf het me op eigen initiatief uit: 'Hij moet de eigendom kopen of hij moet er weg.
277 En hij zit al jaren op dezelfde plaats.' 'Kindjes, opruimen, want 't is tijd. Kom ga maar allemaal
278 op de bank zitten.' Ook ik ruim op en bedank haar. Terwijl ik in de gang loop komen er nog twee
279 moeders aangelopen. 'Kom snel, we zijn te laat. De kindjes zitten al op de bank.' Ik keer niet
280 meer terug naar de klas. Het was me genoeg voor deze morgen.

Een mogelijke analyse van observatie 1 en 2

Initiatief nemen

Els neemt het initiatief tot groeten en afscheid nemen. Tegen bijna elke ouder persoonlijk zegt ze: 'Saluutjes hé, tot morgen.' Bijna niemand slaagt erin ongezien binnen te komen of te vertrekken. Ze grijpt een afscheid vaak aan om nog een (bij)vraag te stellen.

Ze spreekt alle ouders aan, ook als die uit zichzelf weinig zeggen.

Ze introduceert onderwerpen bij de ouders. Sommige ouders snijden zelf een onderwerp aan in gesprek met de juf: ze informeren naar het welzijn van een ander kind, beginnen te vertellen over het inkaderen van een tekening, over een moeilijke verkeerssituatie,... maar de meesten haken in op een vraag of opmerking van de juf.

Uit wat Els zelf zegt zouden we kunnen afleiden dat ze eigenlijk niet beseft wat ze allemaal genereert bij ouders, ook al doet ze dat dagelijks. Ze geeft aan dat ze bepaalde aspecten zoals betalingen e.d. niet zo prettig vindt. Soms vindt ze het vervelend als ouders laat komen, dan kan ze niet met de kinderen bezig zijn.

Diversiteit benutten

Ze snijdt een brede waaier van onderwerpen aan bij ouders.

Het eigen kind: gunstig en minder gunstig gedrag in de klas, zoals tekenen, sociale omgang, plassen, eetgewoontes,... Ook aspecten van buiten de klas vindt ze interessant: reisjes, kledij, zusjes, teletubbies,...

Andere kinderen, klas- en schoolaangelegenheden: melkbedeling, klasuitstap, betalingen, ziek kind, oudercontact, kinderverdeling,...

Actualiteit: dioxine, verkiezingen, verkeer,...

Ze spreekt ouders aan als volwassenen met een waaier aan interesses, vaardigheden en relaties, en niet enkel als ouder van een bepaald kind. Leerkracht en ouders praten over persoonlijke dingen van de ouders: beroep, hobby's, kleding, aankoop van een huis,... Van sommige ouders kent ze de onderlinge connecties.

Ze legt eerder persoonlijke contacten met de ouders.

Ze spreekt sommigen aan bij de voornaam, vraagt naar privé-zaken, (soms ten overvloede?), geeft haar eigen appreciaties mee over bijvoorbeeld kledij, haar dromen bij Tiny-boekjes, haar verlegenheid met een bepaalde situatie,...

Ze vertelt over zichzelf: haar voeding, haar echtgenoot.

Ze gebruikt humor: een verrassing voor papa, connectie tussen populariteit van een kind en politieke voorkeurstemmen, uitspraken van kinderen,...

Soms gaat ze voorbij aan de inbreng van de ouder (bijvoorbeeld tijdens 'smalltalk'). Soms ook niet (tijdens gesprek over probleemgedrag). Het onderwerp kan een rol spelen.

Interactie bevorderen

De organisatie van het 'ochtendritueel' en de plaats van de meubels in de klas creëren kansen tot interactie. Elke ochtend brengen ouders hun kind naar de klas. Ze trekken de jas uit van hun kind, vullen de maaltijdlijst op de gang in, leggen de snacks op een vaste plaats in de klas, schrijven er de naam op van hun kind,... Het bureau van de juf staat naast de deuropening. De kast met de snacks van de kinderen staat daar hooguit drie meter vandaan.

Els zet ouders op verschillende manieren aan om met haar en met elkaar te praten. Ze betreft verschillende ouders in één gesprek. Ze praat soms met drie à vier mensen over verschillende onderwerpen tegelijkertijd. Sommige ouders knopen naar aanleiding van haar verhaal onderling een gesprek aan. Ze vertelt over ouders die daar vorig jaar gewoon bleven praten! Hoewel dat voor haar te ver ging.

Ze houdt ondertussen een oogje op de kinderen. Ze spreekt hen dan vooral als groep aan, laat hen zelfstandig een spel kiezen en spelen. Soms betreft ze de kinderen bij het gesprek met de ouders. Bijvoorbeeld n.a.v. een foto, een cadeautje, wanneer de kinderen pas binnenkomen of wanneer de ouders weggaan. Om de kinderen te troosten regelt ze soms het afscheid tussen kind en ouder.

Het lijkt erop dat het samengaan van kenmerken als initiatief nemen, brede waaier aan onderwerpen, persoonlijke noot, ouders ook met elkaar in gesprek brengen,... in deze klas een eerder losse en open sfeer genereert. Dit komt de contacten tussen de leerkracht en de ouders en tussen de ouders onderling ten goede.